

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การสร้างบทเรียนเล่มเล็กในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้านครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลตามลำดับดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 5.4 การดำเนินการวิจัย
- 5.5 รูปแบบของการวิจัย
- 5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 5.7 สรุปผลการวิจัย
- 5.8 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.9 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างสื่อบทเรียนเล่มเล็กในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้านให้เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพ 80/80 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.2.1 ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มโรงเรียนนาจิว อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น

5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างในการทดลองออกเป็น

เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. **กลุ่มตัวอย่างขั้นทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง** เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนบ้านนาง้อง กลุ่มโรงเรียนนาจิว อำเภอบางบาล จังหวัดพนมเปญ จำนวน 3 คน ที่มีระดับผลการเรียนสูง ปานกลางและต่ำ ได้มาโดยการเรียงคะแนนผลการสอบปลายปีของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต คัดเลือกได้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนสูงที่สุด 1 คน คะแนนต่ำสุด 1 คน และนำคะแนนหาค่าเฉลี่ยคัดเลือกได้นักเรียนมีคะแนนระดับกลาง 1 คน

2. **กลุ่มตัวอย่างขั้นทดลองกลุ่มเล็ก** เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนบ้านแสงสว่าง กลุ่มโรงเรียนนาจิว อำเภอบางบาล จังหวัดพนมเปญ จำนวน 9 คน ที่มีระดับผลการเรียนสูง ปานกลางและต่ำ ได้มาโดยการเรียงคะแนนผลการสอบปลายปีของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต คัดเลือกได้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนสูงที่สุดเรียงกัน 3 คน คะแนนต่ำสุดเรียงกัน 3 คน และนำคะแนนหาค่าเฉลี่ยคัดเลือกได้นักเรียนมีคะแนนระดับกลาง 3 คน

3. **กลุ่มตัวอย่างขั้นทดลองภาคสนาม** เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนบ้านขามป้อมตงเย็น กลุ่มโรงเรียนนาจิว จำนวนทั้งสิ้น 30 คน

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.3.1 **บทเรียนเล่มเล็ก** เป็นบทเรียนเล่มเล็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดเนื้อหาในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ผู้วิจัยได้ทำการสร้างตามขั้นตอนซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

5.3.1.1 ศึกษา วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์และความคิดรวบยอดในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากหลักสูตรประถมศึกษา

5.3.1.2 กำหนดเนื้อหาที่จะใช้สร้างบทเรียนเล่มเล็ก

5.3.1.3 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างบทเรียนเล่มเล็กจาก

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.3.1.4 สร้างบทเรียนเล่มเล็ก โดยใช้หลักเกณฑ์การสร้างตามหลักการสร้างบทเรียนเล่มเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ศูนย์วิชาการจังหวัดขอนแก่นได้นำมาเผยแพร่ตามขั้นตอนโดยสรุปดังนี้

1. กำหนดความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา และแบบประเมินผลจากการวิเคราะห์หลักสูตรวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน

2. จากข้อ 1 นำเนื้อหา ความคิดรวบยอดและจุดประสงค์มาสัมพันธ์กันแล้วสร้างเป็นบทเรียนเล่มเล็ก โดยได้นำเนื้อหามาแต่งเป็นคำคล้องจองและนำไปวาดภาพประกอบ สามารถสร้างบทเรียนเล่มเล็กได้ 4 ชุด รวม 12 เล่ม ดังนี้

ชุดที่ 1 ชุดหน้าที่ของสมาชิกภายในบ้านและมารยาทในบ้าน

ลำดับที่ 1 วันแห่งครอบครัว

ลำดับที่ 2 ครอบครัวแสนสุข

ลำดับที่ 3 รางวัลคนเก่ง

ชุดที่ 2 ชุดการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

ลำดับที่ 1 1 วันของปิกปิก

ลำดับที่ 2 ชีวิตวัยเรียน

ลำดับที่ 3 เคล็ดลับสุดขอบฟ้า

ชุดที่ 3 ชุดการเลือกซื้อของกิน ของใช้ และของเล่น

ลำดับที่ 1 กินดื่มมีประโยชน์

ลำดับที่ 2 ปิกปิกไปซื้อของ

ลำดับที่ 3 ของเล่นชิ้นใหม่

ชุดที่ 4 ชุดอนามัยในครอบครัว

ลำดับที่ 1 ปิกปิกไปเยี่ยมไข้

ลำดับที่ 2 คุณหมอขอตรวจ

ลำดับที่ 3 ป๊อกแป๊กไม่สบาย

3. กำหนดแบบประเมินผลโดยจัดทำเป็นแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเล่มเล็ก

4. นำไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

5.3.1.5 ทดลองหาประสิทธิภาพของบทเรียนเล่มเล็กกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5.3.2 แบบทดสอบ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบทดสอบเพื่อใช้วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนเล่มเล็กดังนี้

5.3.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบปรนัย

5.3.2.2 ศึกษาเนื้อหาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

5.3.2.3 จัดทำตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม

5.3.2.4 สร้างแบบทดสอบชนิด 4 ตัวเลือก บทเรียนละ 5 ข้อ รวม

60 ข้อ

5.2.3.5 นำไปทดสอบเพื่อหาความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ซึ่งจากการทดสอบปรากฏว่า แบบทดสอบมีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ .33 - .81 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .27 - .93 และมีค่าความเชื่อมั่น .89

5.2.3.6 นำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5.3.3 แผนการสอน ผู้วิจัยได้จัดสร้างแผนการสอนตามขั้นตอน พอสรุปได้ดังนี้

5.3.3.1 วิเคราะห์เนื้อหา ความคิดรวบยอดและจุดประสงค์

5.3.3.2 สร้างแผนการสอนโดยกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหา ความคิดรวบยอดและจุดประสงค์ ได้แผนการสอนทั้งหมด 12 แผน โดยในแผนการสอนทุกแผนใช้บทเรียนเล่มเล็กเป็นสื่อแผนละ 1 เล่ม / เรื่อง

5.3.3.3 นำแผนการสอนไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบปรับปรุงและแก้ไขจนสมบูรณ์

5.3.3.4 นำแผนการสอนที่สมบูรณ์แล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5.4 การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

5.4.1 ก่อนทำการสอนแต่ละกลุ่มตัวอย่างและแต่ละแผนการสอน ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดสอบก่อนเรียนแผนละ 5 ข้อ

5.4.2 ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้ว โดยในแต่ละแผนให้บทเรียนเล่มเล็กเป็นสื่อแผนละ 1 เล่ม

5.4.3 เมื่อเสร็จสิ้นการสอนแต่ละแผนการสอน ทำการทดสอบหลังเรียนจำนวน 5 ข้อ โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาประสิทธิภาพและค่าดัชนีประสิทธิผล

5.5 รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ใช้รูปแบบการทดลองแบบ (One Group Pretest- Posttest Design) คือเป็นรูปแบบที่กลุ่มทดลองกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน (สมหวัง นิธิยานูวัฒน์, 2535) ซึ่งในครั้งนี้นำแบ่งกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง กลุ่มทดลองกลุ่มเล็กและกลุ่มทดลองภาคสนาม ซึ่งเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

$O_1 \quad X \quad O_2$

โดย O_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การเรียนโดยใช้บทเรียนเล่มเล็กเป็นสื่อ

O_2 แทน การทดสอบหลังเรียน

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

5.6.1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนเล่มเล็กตามเกณฑ์ 80/80
ใช้สูตร E_1/E_2 ของชัยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ (2521) ดังนี้

$$E_1 = \{ (\Sigma X / N) / A \} \times 100$$

เมื่อ E_1 = ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 ΣX = คะแนนรวมของแบบฝึกหัด
 A = คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด
 N = จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \{ (\Sigma F / N) / B \} \times 100$$

เมื่อ E_2 = ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 ΣF = คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
 B = คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
 N = จำนวนผู้เรียน

5.6.2 การวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล E.I. (The Effectiveness Index) โดยใช้สูตรการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของ Goodman, Fletcher และ Schneider (อ้างอิงในเบญจมาภรณ์ กาคนนิต, 2536) ดังนี้

$$\text{ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)} = \frac{\text{คะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

จากนั้นนำค่าประสิทธิภาพและค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนเล่มเล็กจำนวน 3 เล่มในบทเรียนเล่มเล็กแต่ละชุดมาหาค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพ และค่าเฉลี่ยดัชนีประสิทธิผลจะได้ค่าประสิทธิภาพและค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนเล่มเล็กแต่ละชุด

5.7 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง การทดลองกลุ่มเล็กและการทดลองภาคสนาม ปรากฏผลการวิจัย ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 15 - 18 ดังนี้

ตารางที่ 15 แสดงผลการทดลองใช้บทเรียนเล่มเล็ก ชุดที่ 1
ชุดหน้าที่ของสมาชิกภายในบ้านและมารยาทในบ้าน

บทเรียนเรื่อง	การทดลองแบบ 1:1		การทดลองกลุ่มเล็ก		การทดลองภาคสนาม	
	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)	E. I	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)	E. I	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)	E. I
วันแห่งครอบครัว	80.00/73.33	.64	82.22/80.00	.71	84.00/80.67	.76
ครอบครัวแลนลุช	86.67/80.00	.66	86.67/84.44	.77	87.33/86.67	.80
รางวัลคนเก่ง	80.00/80.00	.78	82.22/80.00	.75	84.67/82.00	.74
เฉลี่ย	82.22/77.80	.69	83.70/81.48	.74	85.33/83.11	.76

จากตารางที่ 15 ปรากฏผลว่า บทเรียนเล่มเล็กชุดที่ 1 ชุดหน้าที่ของสมาชิกภายในบ้านและมารยาทในบ้านมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 คือ มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.33/83.11 และมีค่าดัชนีประสิทธิผล .76

ตารางที่ 16 แสดงผลการทดลองใช้บทเรียนเล่มเล็ก ชุดที่ 2
ชุดการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

บทเรียนเรื่อง	การทดลองแบบ 1:1		การทดลองกลุ่มเล็ก		การทดลองภาคสนาม	
	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)	E. I	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)	E. I	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)	E. I
1 วันของปึกปึก	86.67/80.00	.72	88.88/84.44	.74	89.33/84.00	.77
ชีวิตวัยเรียน	86.67/80.00	.55	86.67/80.00	.68	88.67/82.00	.73
เคล็ดลับสุดขบขัน	80.00/80.00	.75	84.44/82.22	.68	86.67/83.33	.70
เฉลี่ย	84.45/80.00	.67	86.67/82.22	.70	88.22/83.11	.73

จากตารางที่ 16 ปรากฏผลว่า บทเรียนเล่มเล็กชุดที่ 2 ชุดการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 คือ มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.22/83.11 และมีค่าดัชนีประสิทธิผล .73

ตารางที่ 17 แสดงผลการทดลองใช้บทเรียนเล่มเล็ก ชุดที่ 3
ชุดการเลือกซื้อของกิน ของใช้และของเล่น

บทเรียนเรื่อง	การทดลองแบบ 1:1		การทดลองกลุ่มเล็ก		การทดลองภาคสนาม	
	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)	E. I	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)	E. I	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)	E. I
กินคัมมิประโยชน์	86.67/80.00	.66	88.89/82.22	.68	88.00/82.00	.69
ปึกปึกไปซื้อของ	86.67/80.00	.67	88.89/82.22	.69	89.33/83.33	.75
ของเล่นชิ้นใหม่	86.67/80.00	.67	86.67/82.22	.78	87.33/82.00	.75
เฉลี่ย	86.67/80.00	.64	88.15/82.22	.71	88.22/82.44	.73

จากตารางที่ 17 ปรากฏผลว่า บทเรียนเล่มเล็กชุดที่ 3 ชุดการเลือกซื้อของกิน ของใช้และของเล่นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 คือ มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.22/82.44 และมีค่าดัชนีประสิทธิผล .73

ตารางที่ 18 แสดงผลการทดลองใช้บทเรียนเล่มเล็ก ชุดที่ 4
ชุดอนามัยในครอบครัว

บทเรียนเรื่อง	การทดลองแบบ 1:1		การทดลองกลุ่มเล็ก		การทดลองภาคสนาม	
	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)	E. I	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)	E. I	ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)	E. I
ปึกปึกไปเยี่ยมไข้	86.67/80.00	.75	84.44/82.22	.68	83.33/82.67	.77
คุณหมอขอตรวจ	86.67/80.00	.64	86.67/84.44	.80	86.00/82.00	.74
ป๊อกป๊ากไม่สบาย	80.00/80.00	.69	82.22/80.00	.74	82.00/80.67	.73
เฉลี่ย	84.45/80.00	.69	84.44/82.22	.74	83.78/81.78	.75

จากตารางที่ 18 ปรากฏผลว่า บทเรียนเล่มเล็กชุดที่ 4 ชุดอนามัยในครอบครัวมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 คือ มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.78/81.78 และมีค่าดัชนีประสิทธิผล .75

5.8 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่นำบทเรียนเล่มเล็ก ในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการทดลองดังนี้

5.8.1 จากผลการสร้างบทเรียนเล่มเล็ก ในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน พบว่าบทเรียนเล่มเล็กที่สร้างขึ้น เป็นบทเรียนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอยู่ในเกณฑ์สูงตั้งแต่ 80/80

ขึ้นไปทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการสร้างบทเรียนเล่มเล็กได้วิเคราะห์เอาความคิดรวบยอดและจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมรายย่อย ๆ มาสร้างเป็นบทเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้จุดประสงค์อย่างครอบคลุมในทุกเนื้อหา ทุกจุดประสงค์และเกิดมีความคิดรวบยอดในเนื้อหาวิชา ซึ่งเป็นคุณลักษณะเด่นของบทเรียนเล่มเล็กดังที่ หทัย ตันหยง (2521) ได้กล่าวไว้ นอกจากนั้นในการสร้างบทเรียนเล่มเล็กในครั้งนี้ได้ศึกษาทฤษฎีจิตวิทยาของเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากนักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาลายท่าน คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kolberg และทฤษฎีความต้องการของ Maslow ทำให้บทเรียนเล่มเล็กมีความสอดคล้องกับวัย พัฒนาการและสนองตอบความต้องการของเด็กในวัยนี้ นอกจากนั้นยังได้ศึกษาความสนใจในการอ่านของเด็กนำมาสร้างตัวละคร และผูกเป็นเรื่องในบทเรียนจากที่จินตนา ไบกาชุย (2534) ได้กล่าวไว้ว่าเด็กวัยนี้จะสนใจเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวและชอบเปรียบเทียบตัวเองกับตัวละครที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยจึงสร้างตัวละครในบทเรียนให้มีบทบาทที่เป็นผู้โน้มน้าวใจให้เกิดเจตคติที่ดี เป็นตัวแบบสำหรับนักเรียน เกิดการเรียนรู้จากเรื่องราวที่อ่าน ดังนั้นจึงมีความเห็นว่าครูผู้สอนสามารถนำบทเรียนเล่มเล็กที่สร้างขึ้นนี้ไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนยังมีเพลง เกมประกอบและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ระบายสีในบทเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง

5.8.2 การสร้างบทเรียนเล่มเล็กในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้านในครั้งนี้ ได้นำเนื้อหาที่วิเคราะห์ได้จากหลักสูตรมาแต่งเป็นคำคล้องจอง ทำให้ได้บทเรียนที่มีการนำเสนอเนื้อหาวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมีความความแปลกใหม่ไปจากเดิม นักเรียนเกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน ทั้งยังเป็นบทเรียนที่มีขนาดแตกต่างไปจากหนังสือแบบเรียนโดยทั่วไป มีภาพประกอบเป็นภาพการ์ตูนลายเส้นที่ดึงดูดความสนใจ วิธีการใช้บทเรียนไม่ยุ่งยาก นักเรียนจึงมีความสนใจและกระตือรือร้นในการอ่านเป็นอันมาก เป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เด็ก จึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับนักเรียน

ระดับประถมศึกษาเป็นอย่างดี

5.8.3 จากการทดลองใช้บทเรียนเล่มเล็กชุดที่ 1 เรื่องวันแห่งครอบครัว ในการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่งมีค่าประสิทธิผลต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เป็นเพราะในชีวิตประจำวันของนักเรียนใช้คำสรรพนามเรียกเครือญาติเป็นภาษาถิ่น ทำให้ นักเรียนเกิดความสับสน และขาดความแม่นยำในการใช้คำสรรพนามเรียกเครือญาติ ในภาษากลาง ซึ่งคำสรรพนามที่นักเรียนยังใช้เรียกสับสนคือ ปู่ ย่า ตาและยาย เพราะโดยปกตินักเรียนจะใช้คำสรรพนามเรียกในภาษาถิ่นว่า พ่อใหญ่และแม่ใหญ่ นอกจากนั้นข้อมูลที่ได้จากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง พบว่ายังต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการบางส่วน เพื่อให้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ทดลองกับนักเรียนในกลุ่มเล็กต่อไป ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขดังนี้

บทเรียนเล่มเล็กเรื่อง วันแห่งครอบครัว เนื่องจากนักเรียนยังสรุปเนื้อหา จากกิจกรรมการเรียนรู้การสอนจากแผนภูมิไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนสับสนเมื่อ ทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ผู้วิจัยจึงมีการกำหนดใส่บัตรคำสรรพนาม นั้น ไว้ใน แผนภูมิก่อนและใช้คำถามเรียงลำดับญาติในแผนภูมิไปที่ละฝ่ายจนครบเพื่อให้นักเรียน สรุปเนื้อหาได้ดีขึ้น

บทเรียนเล่มเล็กเรื่อง ครอบครัวแสนสุข เพิ่มคำอธิบายการทำแบบฝึกหัด ทำยบทเรียนเรื่องเพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำแบบฝึกหัด

บทเรียนเล่มเล็กเรื่อง รางวัลคนเก่ง ให้นักเรียนทุกคนฝึกปฏิบัติมารยาทที่ นักเรียนควรปฏิบัติ

บทเรียนเล่มเล็กเรื่อง 1 วันของปูกี้ก ทำการปรับปรุงแบบฝึกหัดจากการ เขียนตอบเป็นแบบเรียงลำดับกิจวัตรประจำวัน เพื่อให้ได้คำตอบที่กระชับและชัดเจน ขึ้น

บทเรียนเล่มเล็กเรื่อง เคล็ดลับสุดขอบฟ้า เพิ่มคำถามถึงวิธีการที่นักเรียน จัดเก็บสิ่งของต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนสรุปถึงวิธีการจัดเก็บสิ่งของต่าง ๆ ได้สมบูรณ์ ขึ้นและบทเรียนเล่มเล็กเรื่อง ป๊อกแป๊กไม่สบาย เพิ่มคำถามในขั้นสรุปเพื่อช่วยให้นักเรียนสรุปความคิดรวบยอดในเรื่องได้ดีขึ้น

5.8.4 จากผลการทดลองแบบกลุ่มเล็ก ปรากฏว่า บทเรียนเล่มเล็กทุกเล่ม

มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งคงเป็นเพราะผลของการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากระบวนการในบางส่วนตามข้อมูลที่ได้จากผลการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง และบทเรียนเล่มเล็กที่สร้างขึ้นสามารถสนองตอบการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี แต่ข้อมูลจากการสังเกตนักเรียนยังพบข้อบกพร่องและยังมีส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขกระบวนการในบางส่วนดังนี้

1. ก่อนทำการทดลองสอนทั้ง 12 แผน ผู้วิจัยได้จัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มกลุ่มละ 15 คน และจัดให้หนึ่งเป็นกลุ่มไว้ก่อนโดยการจับสลากเพื่อที่จะทำให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ รวดเร็วขึ้น และจะได้ไม่เกิดความวุ่นวายในชั้นเรียน

2. เพิ่มเวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละแผนอีก 10 นาที จากเดิมกำหนดไว้แผนละ 20 นาที รวมเป็น 30 นาที เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมในชั้นต่าง ๆ เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจหรือเมื่อเกิดปัญหาในการทำกิจกรรม

5.8.5 จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบข้อสังเกตหลายประการ คือ

1. กลุ่มตัวอย่างในการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง และกลุ่มตัวอย่างในการทดลองกลุ่มเล็กในช่วงเริ่มต้นนักเรียนจะมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอนในแผนการสอนเป็นพิเศษเนื่องจากไม่ใช้บรรยากาศในการเรียนการสอนตามปกติทำให้การเรียนการสอนในบางครั้งไม่มีชีวิตชีวา ครูจึงควรต้องสร้างบรรยากาศและสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนให้เร็วที่สุด โดยมีการทักทายหรือพูดคุยในเรื่องที่สนุกสนานหรือเรื่องที่เกี่ยวกับนักเรียนหรือเรื่องที่กำลังเป็นที่สนใจในขณะนั้น

2. การใช้เวลาในการอ่านบทเรียนตามเวลาที่กำหนดให้ นักเรียนที่อ่อนและสะกดช้าจะอ่านได้ 1 รอบ ส่วนนักเรียนที่เก่งและปานกลางจะสามารถอ่านบทเรียนบททวนได้คนละ 2 - 3 รอบ ดังนั้นการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนเล่มเล็กสำหรับนักเรียนที่อ่อนหรือสะกดช้าจึงควรให้เวลาที่เหมาะสม และให้ใช้เวลาว่างในการอ่านบททวนจะเป็นการดียิ่งขึ้น

3. นักเรียนยังไม่คุ้นเคยในการทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเล่มเล็กบางเล่ม เพราะเป็นแบบฝึกหัดที่แปลกใหม่สำหรับนักเรียน ครูจึงต้องคอยช่วยเหลือแนะนำ

อย่างใกล้ชิด

4. จากการที่บทเรียนเล่มเล็กแต่ละเล่มมีภาพประกอบเป็นภาพการ์ตูน มีเนื้อหาแต่งเป็นคำคล้องจอง มีเนื้อหาเพียงเนื้อหาเดียว มีความคิดรวบยอดและมีจุดประสงค์การเรียนรู้เดียวและขนาดของบทเรียนเล่มเล็กซึ่งมีขนาดกระทัดรัดทำให้นักเรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ได้ตั้งไว้เป็นอย่างดี สามารถสร้างความสนใจและความเพลิดเพลินในการอ่านให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างมาก ทั้งยังสอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กและช่วงความสนใจของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาที่มีความสนใจในช่วงสั้น ๆ และเมื่อภายหลังกิจกรรมการเรียนการสอนสิ้นสุดลง นักเรียนจะเกิดความสนุกสนานในการใช้เวลาว่างระบายสีภาพในบทเรียน เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อีกทางหนึ่ง จึงนับว่าบทเรียนเล่มเล็กเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งยังประหยัดค่าน้ำหนักและแก้ปัญหาการขาดแคลนหนังสือเรียนได้เป็นอย่างดี

5.9 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.9.1 ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1. บทเรียนเล่มเล็กเป็นสื่อที่ครูสามารถผลิตได้เอง โดยไม่มีความยุ่งยากซับซ้อน และไม่สิ้นเปลืองทรัพยากรในการผลิต ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีความขาดแคลนหนังสือแบบเรียนจึงควรที่จะให้การสนับสนุนให้ครูผู้สอนในโรงเรียน ได้มีการผลิตบทเรียนเล่มเล็ก เพื่อเป็นสื่อที่ใช้ทดแทนสื่อประเภทอื่น ๆ ที่มีราคาแพงและมีวิธีการใช้ที่ยุ่งยากซับซ้อน

2. จากการสังเกตจากการทดลอง บทเรียนเล่มเล็กจะสร้างความสนใจในการอ่านให้กับนักเรียนมากและทำให้นักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียนมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะการระบายสีภาพในบทเรียน หรือการที่มีแบบฝึกหัดให้เลือกระบายสี เพราะเด็กสนใจที่จะเรียนรู้เรื่องราวจากรูปภาพ ดังนั้นจึงควรสร้างภาพที่สื่อเรื่องราวให้ชัดเจน ตรงกับเนื้อหา ภาพในบทเรียนจึงควรเป็นภาพลายเส้นที่ไม่ซับซ้อนและไม่ควรมีรายละเอียดมากนักเพราะต้องผลิตเป็นจำนวนมาก

3. บทเรียนเล่มเล็กที่สร้างขึ้นนี้ควรจะมีการเผยแพร่ให้โรงเรียนต่าง ๆ ได้นำไปให้นักเรียนได้ทดลองใช้ เพื่อที่จะทราบถึงผลและแนวทางในการใช้บทเรียนในแนวทางอื่นต่อไป เช่น ใช้บทเรียนในชั้นนำ ขึ้นสรุปหรือเป็นบทเรียนที่ใช้อ่านเพิ่มเติมหรือใช้ซ่อมเสริม เป็นต้น

4. แบบฝึกหัดบทเรียนเล่มเล็กอาจทำเป็นแบบฝึกแยกออกจากเล่มก็ได้เพื่อที่จะได้ใช้บทเรียนที่สร้างแต่ละเล่มได้คุ้มค่า เพราะนักเรียนคนอื่น ๆ จะสามารถอ่านเนื้อหาจากบทเรียนได้อีกและทำแบบฝึกหัดที่แยกไว้ต่างหาก และในการเขียนเฉลยแบบฝึกหัดไม่ควรที่จะอยู่หน้าเดียวกันเพราะผู้เรียนอาจดูเฉลยที่ให้อีกก่อน

5.9.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. การสอนโดยใช้บทเรียนเล่มเล็กเป็นการฝึกให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน จึงควรมีการสร้างบทเรียนเล่มเล็กในเนื้อหาวิชาอื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ เช่น วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย การงานและพื้นฐานอาชีพ กลุ่มทักษะภาษาไทย เพราะเนื่องจากบทเรียนเล่มเล็กมีความสมบูรณ์ในเนื้อหาที่ต้องการโดยเฉพาะ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งควรที่จะสร้างบทเรียนเล่มเล็กในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่ยังไม่มีแบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนเฉพาะ

2. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะมีการศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนในวิชาอื่น ๆ ที่ใช้บทเรียนเล่มเล็กเป็นสื่อ

3. ควรทดลองใช้บทเรียนเล่มเล็กเป็นสื่อประกอบ หรือสื่อที่ใช้เสริมในสื่อวัตรกรรมอื่น ๆ เช่น คู่มือการเรียน ชุดการสอน เป็นต้น

5.9.3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การสร้างบทเรียนเล่มเล็กเป็นงานที่ละเอียดและประณีต จึงมีความจำเป็นที่ผู้สร้างควรศึกษาข้อมูลด้านต่าง ๆ คือ หลักสูตร ขั้นตอนการผลิต ทฤษฎีจิตวิทยา อย่างละเอียด เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียนมากที่สุด

2. การนำเกมที่มีการแข่งขันไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยพบว่าครูผู้สอนควรระวังความรู้สึกของนักเรียนที่แพ้ในเกม โดยครูควรที่จะต้องพูดให้กำลังใจแก่นักเรียนที่แพ้ และย้ำให้นักเรียนเห็นว่าการแพ้ไม่ใช่สิ่งที่สำคัญที่

จะไว้วัดความสามารถในเกม แต่เป็นการเพิ่มความสนุกสนานทำให้การเรียนการสอนมีความสนุกสนานเพิ่มมากขึ้น